

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za pol leta . . . » 13.—
za četrti » . . . » 8-50
za en mesec . . . » 2-20
za Nemčijo celoletno » 29.—
za ostalo tuzemstvo » 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . . . K 22-40
za pol leta . . . » 11-20
za četrti » . . . » 5-80
za en mesec . . . » 1-90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENE

Inserati:

Enostopna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . » 15 v
za dvakrat . . . » 13 »
za trikrat . . . » 10 »
za več kot trikrat . . . » 9 »

V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenki nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; nevrakirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. »
Sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

O kršitvi delavskih
pogodb.

V državnozbornični seji dne 8. junija je govoril dr. Krek o kršitvi delavske pogodbe. Po stenografičnem zapisniku je govoril sledeče:

Vprašanje, s katerim se danes pečemo, je velike načelne važnosti in zelo dalekosežno. Posrečilo se nam je, da pričenjamo izločavati iz naše postavodaje gotove podedovane grehe in nedoslednosti. Pričenjamo zavzemati stališče, da pomenja službeno-delovna pogodba zgolj pogodbo o izmenjavanju blaga in nič drugega (Pritrjevanje), ki spada v gospodarski boj, na katero vplivajo zato vsi tisti činitelji, ki se pojavljajo v gospodarskem boju: ponudba in povpraševanje, sila in kapitalna moč strank, javno mnenje itd.

Postavodaja je sicer dolžna, da se vmešava v gospodarski boj, a držati se mora načela, da pomaga slabejšemu, ki ga naj varuje pred izkoriščevanjem. Kršenje pogodbe bi se moglo le v takem slučaju kaznovati, če bi morali močnejši del, podjetnika dejansko ščititi, da ga ne izkorišča slabši del, delavec, a jako dvomljivo je po mojem mnenju, če je to sploh mogoče.

Med delodajavcem in delojemalcem ne obstaja zvestobno razmerje, da si zahteva § 76. obrtnega reda od obrtnega delavca zvestobo, ubogljivost, spoštljivost in skladnost nasproti gospodarju. Navedeni paragraf ni v svojem bistvu nič drugega, kakor zgolj deklaracija, a ne postava, ker temelji razmerje med delavcem in delodajavcem na čisto drugem temelju, na temelju, ki sem ga že preje označil.

Opozarjam le na to, da smeta v gospodarskem boju oba konkurenta uporabljati vsa sredstva konkurenčnega boja eden proti drugemu, saj lahko poseže podjetnik v konkurenčnem boju po mogočnem konkurenčnem orožju, kartelu, poslužuje se gospodarskega monopola, kakor kaže gospodarski razvoj. (Poslanec dr. Ofner: Izključitev od dela!) Če se moči tako razvijejo, so seveda mogoče tudi take posledice, kakršne je ravnokar omenil poslanec dr. Ofner, n. pr. izključitev od dela.

Ker je stvar tako važna, se izplača, da zasledujemo nekoliko zgodovinski razvoj navedenih kazenskih določil, ki še zdaj straše v našem obrtnem redu in po naših poselskih redih.

Najstarejša slična določila obsega »Saško zrcalo« (Sachsenspiegel), ki ne govori nič o kaki kazni. Saško zrcalo sicer zahteva, da mora povrniti hlapec povzročeno škodo. Po takratnem naziranju je predpisana poena dupli, a o kakem kazenskem določilu ni nikake sledi. Kazenska določila se šele takrat pojavijo, ko že ni več cvetela gospodarska oblika zadrug, ko se je pričela razvijati zadruga v zaseben monopol in je zato napela vse sile, da obdrži svoje privilegirano stališče.

Kazenska določila nasproti obrtnim delavcem so se pojavila šele v XVI. stoletju. Zasedimo jih v državnih policijskih odlokih leta 1530, 1548 in 1577. Državna postava, izdana leta 1721, določa celo smrtno kazen zaradi hujškanja pomočnikov, kakor tudi zaradi njihovih nespametnih vstaj (stavk) in zapuščanja dela, kar je postalo že skoraj splošno in navadno.

Navedena določila so se pojavila tudi v partikularnih postavodajah, po deželnih, policijskih, poselskih in po cunfthnih redih. Obsegali so jih tudi obrtni redi.

Avstrijski obrtni red leta 1859 določa v § 80., kakor to določajo tudi službeni redi, naj se delavec kakor tudi posel primerno kaznuje, če prekrši pogodbo. Kazen ni določena in je policijska kazen, prepuščeno je policiji, da jo sama odmeri.

Posamezna partikularna določila obrtnih redov v Nemčiji so tudi obsegala kazenska določila, če se je kršila delovna pogodba. Ko so razpravljali o obrtnem redu za severno nemško zvezo, so hoteli nekateri mogočniki spraviti v navedeni obrtni red kazensko določbo K § 165. lit. 2 so po § 148 pruskega obrtnega reda od dne 17. januarja 1845 sprejeli kazensko določilo, a pri parlamentarni razpravi so kazensko določbo izločili. Kaznovanje sta predlagala Schultze in Becker. Nasprotno je nameravani kazni osobito znani Lasker. Pri razpravi o obrtnem redu za Nemčijo leta 1873 in leta 1874 se je tudi predlagalo, naj se sprejme v postavu kazensko določilo; a tudi takrat brezuspešno. Poselski redi po posameznih nemških državah, osobito v tistih, na katerih postavodajo ni vplivalo francosko pravo, določajo kakor naši, da naj se kršenje pogodbe po kazenski postavi policijsko kaznuje. Popolnoma so pa kaznovanje izločile tiste države, ki so bile pod vplivom francoskega code civile, kakor n. pr. Alzasko-Lorena in Badenska.

Vprašati se moramo, kako je bilo

mogoče, da je zašlo v postavu kazensko določilo ob srednjeveški gospodarski formaciji. Naglašal sem že, da so kazenska določila bila znak, da se je že razbila zadruga organizacija.

Naglašati moram, da postane stvar še bolj jasna, da v srednjem veku ob času zadrugne ustave ni bilo niti govora o kaki »locatio« ali »conautio« Sklicujem se na res slavno Gierkejevo delo »Das deutsche Genossenschaftsrecht« (Nemško zadrugno pravo), leta 1864, I. zvezek, str. 360 do 402, kjer Gierke navedena vprašanja zelo lepo in jasno razlaga. Naglašati moram tudi, da se v markantnih besedah poročila ta fakt jasno in določno navaja. Cunfthi so imeli skupno dolžnost in skupno pravico do dela. Tvorili so javnopravni zavod; zadruga je imela in je bila urad »ammeth«, officium, opus, nazivali so jo tudi fevd ali družbo (Gewerke). Pomočniki in vajenci niso bili nesamostojni delavci. Pričakovali so, in sicer so imeli za to pravico, da postanejo samostojni. Vajenci, pomočniki in mojstri se niso v tem ločili, da je bil eden samostojen gospodar, drugi pa nesamostojen, marveč razločevali so se zgolj po starosti in po izobrazbi. V tistih časih ni bilo nobenega nesamostojnega delavskega stanu poleg samostojnega stanu. Navedeno dejstvo dovolj jasno dokazuje, da je več kakor atavistična zmota, če pravna določila tistih časov vlačimo v naše razmere.

Kdor je takrat kršil delavsko pogodbo, je kršil zvestobno razmerje in delodajalčevo službeno oblast, ki je iz nje izvirala. V smislu takratnega prava so zato popolnoma pravilno kršitev smatrali kot upor proti oblasti sploh in celo proti državni avtoriteti, česar danes ne moremo, ker ima delovna in službena pogodba popolnoma zaseben značaj. Danes stojimo na stališču rimskega prava. Drugo vprašanje je seveda, če je dobro, da se razmere take, kakršne so in če bi ne smeli želeli kaj boljšega, toda v sedanjem stanju je položaj tak, da ni delovna pogodba nič drugega, kakor zasebna pogodba, pogodba o izmenjavanju blaga, pri kateri na vsaka stranka: »in vicem se circumscribere licet«, kakor slove rimsko pravo, ali po našem: Vsaka stranka lahko kakor sama hoče na lastno pest čuva svojo korist.

Slovstvo novejši dobe nam poda le malo zagovornikov za taka kazenska določila, da si moramo priznati, da se plazi tu kakor tudi drugod v srcu in duši javnega življenja zahteva po policijskih odredbah. Le enega apologeta poznam, ki dejansko naglašja in živah-

no brani kazensko določilo, namreč do bri Rihard Loening v ročnem besednjaku državnih ved, prvi zvezek, in sicer še v zadnji iz leta 1909. Mož je torej tozadevno gotovo še posebna izjema. Loening zagovarja svoje stališče sledeče: Delovska pogodba je posebne vrste, ker zahteva individualizirano delo; pravi tudi: gospodarsko smotreno določilo je določeno, delo je določeno z ozirom na čas itd. Individualiziranje zahtev v delovni pogodbi daje po Loeningovem mnenju delovni pogodbi poseben praven značaj. (Poslanec Kuranda: Tega bilateralni značaj ne pomenja.) Pomenja, da naj se kaznuje delovna pogodbeni kršitev le nasproti delojemalcu, ne nasproti delodajavcu, ker delodajavec ne prevzema glede na delo samo nobene obveznosti, marveč le dolžnost, da izplača plačo itd. Zaključuje, da tvori kršitev pogodbe trajno krivico, ki se ne more sama kot taka več odpraviti in ki naj se kaznuje z ozirom na delavčevo krivdo ali nemarnost. (Medklici.)

Z ozirom na Loeningova izvajanja naglašam: Loeningovo stališče samo kot tako ni pravo, ker je individualiziranje službovanja v delovni pogodbi še manjše, kakor n. pr. v najemniški ali v marsikaki zakupni pogodbi ali osebno pri terminski kupčiji. Če zavzamemo Loeningovo stališče, bi morali sploh za vsako pogodbo, če se iz kakega povoda razruši, določiti kazensko določilo in bi se danes morali vrniti k takim postavam, kakršne je poznal srednji vek nasproti dolžnikom in se lahko s tega stališča še danes popolnoma lahko brani. Gospodje! Razumem Jeremijo, ki plaka in žaluje na razvalinah minule gospodarske dobe, naglašam pa, da po policiji ne moremo več vzbuditi v življenje gospodarske dobe, ki je umrla. (Živahno pritrdjevanje.) Etična načela so neizpremenljiva, danes so še vedno taka, kakoršna so bila prej. A prikrojiti jih moramo tistim oblikam gospodarskega življenja, ki se danes pojavljajo. Etična načela, ki jih zahteva v tem vprašanju krščanstvo, se tu naziva »iustitia commutativa« in »iustitia distributiva«. (Izpreminjevalno in razdruževalno pravo.) Tista iustitia comulativa še obstoja, ki zahteva ekvivalenco tega, kar je in kar se vzdržuje, obstoja še vedno iustitia distributiva po organizacijskih pogodbah. Prav gotovo obstoja v uradniški pogodbi pri tistem, ki svojo celo osebnost vslužuje organizmu in če organizem prevzame vso osebnost ter skrbi zanj v bolezni, v starosti itd. Iustitia distributiva obstoja še v tem, da doti-

LISTEK.

Te le z biseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. — Prevel J. M.

(Dalje.)

Žalosten prizor! Toda oni, ki so jih gledali, so bili brez srca; krohotali so se jim, kričali nanje in vpili, naj spustijo leve nad nje. Kristjani pa se niso zmenili za psovke razdivjane druhal. Mirni so šli po belem pesku, ki se kmalu pordeči z njihovo krvjo ter se bližali kraljevemu prestolu.

»Pozdravite!« je rjovela množica. Škof povzdigne svojo desnico in vse umolkne. »Kralj,« glasno zakliče, »mi, ki smo obsojeni, da umrjemo — ti odpuščamo! Naj ti tudi Bog odpusti!«

Množice se po teh besedah niso krohotale in Agripa je nevoljen namignil kristjanom, da naj gredo naprej. In tiho so odšli dalje, samo Ana, ki je bila stara, hroma in trudna, ni mogla tako hitro hoditi. Sama je dospela do prestola in se ustavila.

»Naprej!« se vpili častniki, Ana pa se ni ganila in ni izpregovorila besedice. Naslanjala se je samo na svojo

palico in neprenehoma zrla kralja Agripa v obraz. Zdelo se je, kakor da neka višja moč drži njune oči. In srečali so se jima pogledi in splošno se je opazilo, da je kralj prebledel. Ana pa se je s težavo vzdržala na svojih nogah, vzdignila svojo palico in pokazala z njo na zlato nebo nad Herodovo glavo. Vsi so se ozrli tja, vendar niso ničesar videli. Zdelo pa se je, kakor da je Agripa nekaj videl; prej je bil namreč vstal, da oznani pričetek iger, sedaj pa se je zgrudil nazaj na svoj prestol in zamišljen obsedel. Ana je nato odšla, da dohiti svoje, ki so bili že za zidovjem.

Nekaj trenutkov pozneje se Agripa dvigne s svojega prestola. Ko je vstal, so ga obsipali prvi žarki vzhajajočega solnca. Bil je visok mož lepe postave in sijajno opravljen. Tisočem, ki so zrla nanj iz sence, se je v tej svetlobi zdel, kakor da je obločen v oblakilo iz samega srebra in zlata. Srebrna je bila njegova krona, srebrn telovnik, srebrn njegov širok plašč, ki se mu je valil čez rameni in se dotikal tal.

»V imenu cesarjevem in v slavo cesarja naznanjam, da se igra prične!« je zaklical.

In cela množica je klicala: »To je glas boga! Glas boga Agripe!«

Agripa jim tega ni branil; božje

češčenje, ki mu je donelo iz dvajset tisoč grl, ga je omamilo. Nosnice so se mu širile, kakor da bi hotel vdihati to kadilo češčenja, oči so se mu iskrale in počasi je zamahnil s svojimi rokami, kakor da bi blagoslovil svoje častitelje. Morebiti se je spomnil pri tem, kako čudovito se je on, poprej zaničevani in beraški izgnanec, hipoma dvignil do take vrtoglave sreče. Morebiti je za trenotek v resnici mislil, da je bog, da ga ničesar drugega nego kri in božanstvo ni moglo tako povzdigniti. In stal je ob prestolu, ne da bi se ganil, ljudstvo pa ga je obožavalo, kakor Judje obožujejo Jehovo in kristjani obožujejo Kristusa.

Tedaj pa ga iznenada udari angelj Gospodov. Naenkrat začuti neznosne bolečine in Herod se spomni, da je tudi on umrljiv človek in spozna, da mu je smrt blizu.

»Oh!« vzklikne, »jaz nisem bog, jaz sem le človek in ravno sedaj me usoda pokaže kot umrljivega človeka.«

Ob teh besedah je vzletela velika sova izpod neba nad prestolom in izginila skozi nezakrito odprtino sredi strehe.

»Glejte! Glejte!« zavpije kralj, »Duh, ki mi je prinesel srečo, me sedaj zapušča in jaz umiram!«

Nato se zgrudi na prestol, on, ki so

ga še ravnokar častili kakor boga, in se zvija v smrtnem strahu in joka. Da, Herod je plakal.

Služabniki so prihiteli in ga vzdignili.

»Nesite me odtod, jaz moram umreti,« je zastokal.

Nato je glasnik zaklical:

»Kralj je nenadoma obolel, zato se igre ne morejo vršiti. Odidite domov!«

Množice so za hip nemo obsedele in velik strah se je polotil vseh. Nato pa se je čulo zamolklo mrmranje, vedno močnejše in močnejše, začuli so se glasovi:

»Kristjani! Kristjani! Ti so proročovali nesrečo. Oni so začarali kralja. Čarovniki so! Usmrtite jih, ubijte jih, pomorite jih!«

In v trenutku je začelo vreti na stotine in tisoče ljudi proti onemu prostoru, kjer so bili kristjani. Zid in ograja sta bila visoka. Potisnili so straže na stran in udrl naprej kakor voda proti skalovju. Oni, ki so bili spredaj, so kričali, drugi zadej pa so pritiskali dalje. Nastala je strašna gnječa; ljudje so hodili eden po drugem. Mnogo jih je bilo pohojenih, ranjenih in mrtvih.

»Smrt nas pozdravlja!« vzklikne eden izmed kristjanov.

»Ne, mi ostanemo živi,« odgovori Nehušta. »Za menoj vsi, kar vas je, jaz

žen organizem preskrbi osebnost, ki se žrtvuje za organizem.

Menjalne pogodbe, h katerim spada po modernem naziranju službena in delovna pogodba, se morajo in morejo presojati zgolj po etičnih načelih zvezne pravice in z nobenega drugega stališča ne. Uradnikov dohodek ni plača, marveč renta, ki jo dobiva za to, ker je dal sebe državi, da razpolaga z njim. Delavec se plača zgolj za svoje delo. V tem slučaju se ne more uporabiti nobeno drugo načelo, kakor načelo zvezne pravice. Delavec ima pravico, da zahteva: Daj mi, kolikor je vredno, kar ti dam. Za to, da se nadalje razvijem to misel, naglašam, da se mora po našem krščanskem naziranju presojati delovna in službena pogodba po sedmi božji zapovedi: »Ne kradi«, in ne, kakor se tolikrat neumljivo razlaga na drugi strani, po četrty božji zapovedi: »Spoštuj očeta in mater«. (Veselosť.) Delojemalec in delodajalec si ne stojita nasproti kakor oče in sin, marveč kaor kupec in prodajalec. (Živahno pritrjevanje in ploskanje.) V stremljenju, ki kliče po policiji, vidimo čudno mešanico konservativizma in liberalizma, svobodomiselnosti in želje in hrepenenja po policijskem gospodarstvu, ki se v življenju večkrat pojavlja. Gospodje! Obnovimo etična načela, in sicer po našem naziranju, tudi v korenini, obnovimo namreč vero. Moderno in krščansko pa ni, če se liberalno deklamira, skrivajo se pa deklaratorji za policijsko sabljo. (Pritrjevanje.)

Izjemno stanje vstvarjamo proti delavcem, če kaznujemo kršenje pogodbe, in sicer tako izjemno stanje, ki ne donša nikake koristi. Prav nič bi ne koristila taka policijska odredba pri stavkah in pri velikih delavskih bojih. Jasno pojasnjuje to dr. Ehrenberg v mičnem svojem delu »Der Kontraktbruch der Landarbeiter als Massenerscheinung« — »Kršenje pogodb poljedelskih delavcev kot pojav mase«. — Pisatelj približe, da se pogodba pri malih in pri srednjih kmetih ne prekrši tolikokrat, kolikor se to zgodi pri veleposelstnikih.

Pri enketi, ki jo je sklical Ehrenberg, se je večina kmetov izjavila, da ostanejo kazenska določila glede na kršitev službene pogodbe po kmečkih delavcih brezuspešna. Še bolj, kakor že till, bi kmečko prebivalstvo sililo v tvornice, če pustimo v poselskih redih, da naj se kaznuje pogodbeno kršitev in bi zato tako določilo naravnost škodilo koristim kmečkega stanu.

Kdor bi hotel kaznovati pogodbeno kršitev, moral bi dokazati, da zahteva kršitev splošna korist. Poznamo tudi pogodbene kršitve, ki prekršajo splošno korist. Navaja te slučaje nemški kazenski red v §§ 316, 318, 323 in 326, po katerih se kaznujejo tiste osebe, katerim so poverjene železnice, brzojavi in morska znamenja, če nemarno izpolnjujejo svoje dolžnosti, a to ne spada v naše poglavje, kakor tudi ne mornariški red s 27. septembra 1872, ki kaznuje mornarja, če pobegne, da se odtegne nadaljni svoji službi, kakor

poznam pot,« in zgrabila je Rahelo okoli pasa in jo vlekla proti malim vratom. Bile so nezaklenjene in stržil jih je kristjan-odpadnik ječar Ruf.

»Nazaj!« zavpije in vzdigne svojo sulico.

Toda deroč val se ne da ustaviti. Kristjani planejo naprej, Ruf se brani, a kmalu je na tleh in čezenj hite kristjani in za njimi druge množice ljudstva, ki povsod išče izhoda iz gledišča. Mnogo jih je pri tem metežu opešalo, popadalo in na stotine ljudi je v tej gnječi pomrlo. Tudi ječar Ruf je bil med mrtvimi. Nehušto in Rahelo je ta silovit val ljudstva nesel kar seboj in ko bi ne bila stara Libičanka Nehušta tako močna, bili bi tudi pokopani v teh valovih. Tako pa je Nehušta rešila svojo gospodarico. Nista vedeli prav, kdaj da ste prišli na široko cesto ob morskem obrežju.

»Kam sedaj?« šepetaje Rahela.

»Kam?« odgovori Nehušta. »Ne obotavljaj se. Hitro naprej!«

»Toda kje so drugi?« reče Rahela in se ozre po kričeči množici, ki se je prerivala in suvala naprej.

»Bog jih vodi! Me dve jim ne moreva pomagati.«

»Pusti me,« zaječi Rahela, »reši se, Nu, moje moči me zapuščajo,« in zgrudi se na zemljo.

»Jaz sem pa še pri moči,« zamrmra Nehušta, vzdigne s svojimi mišičastimi rokami nezavestno Rahelo in hiti z njo dalje proti pristanišču in vpilje:

»Naredite pot za mojo gospodarico, plemenito Rimljanko, ki se je onesvestila!«

In množice so se ji umikale.

(Dalje.)

tudi ne angleška postava z 13. avgusta 1875, po kateri se kaznujejo tisti, ki povzročijo, da se prekine dovod vode po vodovodih. dovod plina, ali da je v nevarnosti človeško življenje, ali težka telesna poškodba in če se izpostavi premočna ali nepremična last uničenju ali pa poškodbi. Kazni teh postav se ne morejo uporabljati na naša določila.

Tudi v naši postavodaji imamo zvestobno razmerje v družbah, pri varstvu, v večkratnih oblikah glede na upravo posesti, pri uradniškem razmerju in pri negotiorum gestio. Moderno kazensko pravo izkuša za nezvestobo dobiti splošno formulo. A tudi v naši postavodaji imamo še ostanke starih časov glede na čisto delovno in službeno razmerje, kakor n. pr. konkurenčna klavzula in delovne službene knjižice, kar vse so podedovani ostanke s policijskim značajem. Neobhodno potrebno je, da kjer rečemo A, moramo reči tudi B.

Onim, ki žele nazaj duh tistega časa, po katerem so umevna navedena kazenska določila, lahko pokažem pot, po kateri lahko zopet pridemo do tega. Poznam pot. Imenuje se v naših časih tarifne pogodbe, priznanje delavskih organizacij, izpopolnitev bolniškega, nezgodnega, starostnega in invalidnega zavarovanja. Če se na to dela, se dovede zopet namesto sedanjega labilnega razmerja v vsem gospodarskem življenju gotovo stalnost in mogoče pride čas, ko bo ravno tako, kakor je v prejšnjih časih čuval pomočnik pravice zadruga, delavska organizacija v svojo korist čuvala in varovala v celem obsegu industrijo.

Sklepam z Laskerjevimi besedami, ki jih je govoril leta 1867. v severonemškem državnem zboru:

»Če se giba pogodbeno kršitev zgolj v področju civilnega prava, potem ni nobenega mostu od civilnega do kazenskega prava. Nasilno se postopa in žalijo se delavci, če se nasproti njim nastopi z javnimi kaznimi, medtem ko se nasproti vsem drugim osebam postopa civilno-pravno.«

Pred dobo kislih kumarcev.

Ljubljana, 8. julija 1910.

Ko gre postavodaja na počitnice, nastane tista doba, ki jo v najlepši vzajemnosti naziva časopisje čelaga sveta z dobo kislih kumarcev. Časopisje si pomaga, kakor si more in zna, če drugače ne gre, pridejo na vrsto premišljevanja o morskih deklicah in pa o morski kači. V Avstriji, ali pravzaprav v naši državni polovici doba kislih kumarcev se ni napočila in tako kmalu tudi ne bo, ker dasi je šel državni zbor na počitnice, zboruje, kakor da bi se ne bilo nič zgodilo

socialno zavarovalni odsek

naprej in sicer prav pridno. Slovenski klub zastopa v odseku poslanca dr. Krek in Gostinčar. Včeraj je zboroval pododsek. Rešil je §§ 44 do 47 vladne predlog glede na pogodbe z zdravniki. Živahna razprava se je razvila pri §§ 48 in 49, ki obravnavata zdravljenje po bolnišnicah in doma. Vladni predlog za zdravljenje rekonvalescentov so tako izpremenili, da se bolniščina lahko poviša za 70 odstotkov tistim rekonvalescentom, ki se odpošljejo v toplice ali pa na deželo. Nadalje so sklenili, da se plača bolniška podpora od drugega dne bolezni naprej in pa, da sme oblast razpustiti zveze bolniških blagajin le, če so ostali brezuspešni prejšnji opomini. Danes ima pododsek zopet sejo.

Dr. Korošec o odgoditvi državnega zbora.

V »Reichsposti« objavlja poslanec dr. Korošec:

Z odgoditvijo zbornice kritičen položaj ni razvozljan. Ker so vsaj zadnje dni resni parlamentarci vseh strank naše minimalne visokošolske želje, ki ne škodijo nobenim ptujim koristim, priznavali, da so upravičene in izpolnjive in jih je odklanjala zgolj vlada, ni izključeno, da bo jeseni, ko se zopet povrnemo na Dunaj, položaj izpremenjen. Sicer smo pa pripravljeni za vsak slučaj.

Ob tej priliki hočem zopet pribiti, da nismo nikdar nameravali rešitve o italijanski fakulteti prepričati, marveč hoteli smo z ozirom na to, ker bi ugoditev kulturnih zahtev južnemu narodu, ki ima tako že prednost, preveč premaknila paralelogram v škodo drugih narodov, doseči, da se kolikor mogoče paralelno rešijo jugoslovanske in italijanske visokošolske želje. Ker vladi niso bile neznane naše misli in naše skromne želje glede na vseučiliško vprašanje, bi se bila lahko pravočasno pripravila rešitev, a ne smelo bi se to zgoditi na tak način, ki ga je zavzela vlada, ki je zavzela značilno stališče,

da se ni hotela resno razgovarjati pred parlamentarno razpravo o italijanski fakulteti z zastopniki najbolj interesiranega sosednega naroda. Vladno brskiranje je bil glaven vzrok boju.

Poslanec Gostinčar o položaju.

Naš urednik je imel priliko, da se je razgovarjal o zadnjem boju s poslancem Gostinčarjem. Na vprašanje, če se bo jeseni nadaljevala obstrukcija, je odgovoril poslanec Gostinčar, da če se položaj ne izpremeni Slovincem v dobro, se bo obstrukcija nadaljevala. Prvi bo govoril poslanec Demšar, ki ima še besedo, ker še ni končal v zadnji seji svojega pričetelega govora. Na vprašanje, če je bil poslanec Gostinčar kaj utrujen zaradi svojih dolgih obstrukcijskih govorov, je odgovoril, da ni bil prav nič utrujen in da je bil že pripravljen, da govori svoj prihodnji napovedani obstrukcijski govor najmanj 24 ur. Z ozirom na vprašanje, kako sodi poslanec Gostinčar o taktiki socialnih demokratov glede na vprašanje laške fakultete, je poslanec Gostinčar izjavil, da so se soc. demokrati v tem vprašanju izkazali kot stranka, ki je bila popolnoma v vladni službi — zaradi diet. Če so že hoteli soc. demokrati z ozirom na svoje laške poslance glasovati za laško fakulteto, naj bi bili to storili, a s tem, da so se postavili odločno na vladno stran v boj proti Slovincem so pokazali, da so v vladni službi. Čudno je stališče soc. demokratov timbolj, ker so pravzaprav sami tiho obstruirali po drugih odsekih in dejansko ovirajo z dolgotrajnimi govori in s sitnostjo, da posvetovanje v socialno zavarovalnem odseku z ozirom na tolivažno socialno zavarovanje ne napreduje tako hitro, kakor bi lahko, ako bi socialnodemokratski poslanci tiho ne obstruirali osobito za delavstvo vevvažnega socialnega zavarovalnega postavnega načrta.

Predsednik dr. Pattai o zopetnem sklicanju državnega zbora.

Dr. Robert Pattai je izjavil, da bodo zborovali v drugi polovici septembra deželni zbori. Sklican bo tudi češki deželni zbor Državni zbor bo sklican šele sredi novembra. Delegatov zbornica ne bo volila, ker so delegati bili izvoljeni že leta 1908. in velja ta volitev tudi za leto 1910.

Izjave strank.

Krščansko socialni državnozbornski klub je imel večurno sejo, v kateri so sklenili oklic volivcem. Oklic seveda obžaluje slovensko obstrukcijo in naglašajo, da je nekaj državnih zbor le napravil — napredoval. Nadalje je klub obsodil napade na dr. Gessmanna in izjavil, da vzame na znanje dr. Axmanov izstop iz kluba. Nemški svobodomislci so tudi izdali oklic. Oklic očita soc. demokratom, da zadržujejo rešitev starostnega zavarovanja in rešitev drugih gospodarskih vprašanj. Priznavajo, da se večina krha, ker zahtevajo Poljaki kanale.

Železničarski shod.

Iz Bohinjske Bistrice.

Dne 3. t. m. se je pri obilni udeležbi vršil železničarski shod v salonu hotela Markeš.

Shod je sklical čuvaj Leopold Markelj. Shodu je predsedoval čuvaj Pečar iz Dobrave; zapisnikar pa je bil Gustav Boltar.

Sklicatelj pozdravi zbrane tovariše ter podeli besedo deželnemu poslancu Pibru.

Isti najprej opraviči poslanca Gostinčarja, ki radi odsekovih sej ne more priti. Mesto njega opiše poslanec Piber politični položaj. V živih besedah opiše upravičene zahteve Slovincem glede šolstva ter ožigosa pristransko postopanje vlade in vladi prijaznih strank.

Vlada ustreza oholim Italijanom ter jim je pripravljena dati laško univerzo, dočim Slovincem v Trstu in na Koroškem trdovratno ne privošči niti ljudskih šol. Vsi smo enakopravni narodi avstrijski, vsi plačujemo denarni in krvni davek. Toraj po pravici zahtevamo za vse narode enakopravnosti v šoli. Na podlagi materinega jezika se ima, kakor zahteva pamet, vršiti pouk. A tega vlada noče! Kar da vlada Lahom, dati mora tudi nam Slovincem. Vlada pa prezira naše zahteve, noče nam dati nobenih pravic, torej je upravičen upor naših poslancev na Dunaju.

Vlada pa se le s pomočjo 14 Lahov vzdrži, ravno tako nam nasprotni poslanci le s pomočjo nam sovražne vlade. Kar da vlada in stranke Lahom, naj da tudi nam Slovincem, pa bo mir, prej pa ne.

Obstrukcija je upravičena. Naši poslanci nam bodo izvojevali, četudi imajo ljute nasprotnike in nekatere ne-

zanesljive zaveznike. Pravica mora zmagati!

Nato opiše poslanec Piber delovanje deželnega zbora z ozirom na delavstvo. Omenja občinski volivni red, po katerem bodo imeli tudi delavci pravico glasovanja in sodelovanja pri občinski upravi.

Nadalje opiše žalostno stanje železniških delavcev, čuvajev in prožnih delovodij, zlasti v predorih. Delo je vredno plačila; torej naj železniško ministrstvo nižje železniške uslužbence plača njihovemu delu in trpljenju primerno.

Priporoča tesnejšo vez med železničarji v organizaciji »Prometne zveze«. Ta je vsakemu neobhodno potrebna. Železniški čuvaj in sploh železniški uslužbenec je vedno z eno nogo v grobu z drugo pa pred kriminalom. Toraj 16 ur dela, 16 ur počitka. Moč železničarjev je v organizaciji.

Drugi govornik Leopold Markelj, je v navduševalnih besedah črtal potrebo organizacije. Apeliral je na železničarje - tovariše, naj ohranijo kot očetje svojim otrokom najdražjo svetinjo — sveto vero.

Zavrača napade soc. demokratov, ki na shodih edino le proti veri upijejo, a za potrebe železničarjev nimajo srca.

Tovariš - predsednik Pečar nato prebere več resolucij, ki so bile z navdušenjem sprejete.

Ta shod je pokazal, da so železničarji zavedni, da se ne boje odločno nastopiti. Kako se zavzemajo za svoje stanovske interese izpričuje dejstvo, da so nekateri prišli celo iz Planine.

Živel zavedni krščanski železničarji!

Južna železnica.

Ta železnica je iz vsega početka otrok bolečin naše ljube domovine. Z velikim navdušenjem jo je zgradila država, a kakor hitro je bila gotova, jo je v silo prodala tujim kapitalistom takorekoč za počen groš. Metternich je prodajo južne železnice imenoval za »nepojmljiv zasmeh in sramoto Avstrije«. Desetletja je gledala avstrijska država, kako so milijonski dobički šli v inozemstvo. Zlasti visoki so bili ti dobički v letih 1901 in 1905. V tem letu so dosegli višino 6,694.000 K. Kapitalisti so tiho spravljali milijone, ne da bi spopolnjevali obrat; z investicijami so odkladali od leta do leta, tako da so v mnogem oziru na južni železnici stali naravnost nevzdržne razmere in je morala železniška oblast poseči vmes.

Da odpomore prometnim potrebam je država preko Koroške zgradila progo Dunaj-Trst, ki pomenja za južno železnico neposredno konkurenco ali z drugimi besedami: okroglo 7 milijonov kron zgube na leto. K temu se je leta 1907 pridružilo še splošno gibanje za zboljšanje plač med železniškimi uslužbenci, ki je južno železnico kot slabo plačnico posebno hudo zadelo. Tako je v njenih računih nastal redek primanjkljaj, ki je leta 1908 znašal okroglo 8, leta 1909 pa 7 milijonov K. Da se ta primanjkljaj odpravi, se je najprvo zvišalo tarif, in sicer za osebni promet od 1. oktobra 1908 in za blagovni od 1. januarja 1910 naprej. Razven tega je vlada privolila še v posebno provizorično zvišanje tarifa za gotovo blago in proge za leto 1910. Vsi ti popoljški naj bi na leto prinašali približno 7 milijonov kron. V resnici pa bodo več vrgli, če bo obrat na železnici do bro urejen.

Toda s to vsoto je šele odpravljen primanjkljaj, za izpopolnitev obrata ne ostane nič. Gospodje kapitalisti pa, do slej navajeni mastnih dobičkov, tudi nočejo nič slišati o tem, da bi nehali molziti južno železnico, predno poče koncesija. Če ne gre drugače, jim mora k dobri molži pomagati država sama. Pri tozadevnih pogajanjih zadnjih dni so namreč gospodje kapitalisti zahtevali, da naj jim država ali drago odkupi zanemarjeno železnico ali pa jim jamči za dobiček. To dvoje pa ne pomenja družega, kakor da bi se avstrijski davčni denarji vrgli v nenasitno žrelo prioritetnih posestnikov južne železnice. V to pa naša ljudska zbornica nikdar ne sme privoliti. Vlada se tega pač tudi zaveda in zato je stavila te le predloge: Ona privoli v to, da ostanejo posebni poviški tarifov do leta 1917 v veljavi. Dalje hoče počakati na izplačilo ostanka kupne cene v znesku 12 milijonov kron, z obrestmi 20 milijonov, ki ga ji južna železnica še dolguje. Prioritetni posestniki pa morajo pristati na to, da se amortizacija 18 tisoč obligacij v znesku 92 milijonov kron nominalne vrednosti, ki bi se imela vršiti do leta 1917, odloži na leto od 1918 do konca koncesijske dobe. — Vsled tega bi posestniki prioriteta ne imeli nobene škode, južna železnica pa

bi tekóm osmih let razpolagala z 92 milijoni in bi s tem denarjem lahko izpopolnila obrat, kajti ako ostane posebni povisek tarif, bi obrat sam na sebi ne bil pasiven. Seveda pa bi kapitalisti od investiranih 92 milijonov K ne imeli v tem času skoraj nobenega dobička, ko bi pa začel delovati blagoslov investicij, tedaj pa se bo koncesijska doba že stekla in na podaljšanje iste ni niti misliti. Veliko korist pa bi od teh 92 milijonov seveda imela država kot naslednica koncesije. Vsled tega seveda tudi prioritetni posetniki ne kažejo prav nobenega veselja nad gornjimi vladnimi predlogi.

Iz vsega tega je razvidno, da ves boj gospodov Lacombe, Dubois in tovarišev, ki so v svoje gare vpregli celo franc. zunanjega in fin. ministra Pichona in Cocherya, ki sta pričela »diskretne dogovore z Dunajem«, kakor poročajo francoski listi — ni prav nič drugega kakor ples okolo zlatega teleta. Francoske grožnje, da bodo vrnili avstrijske rente, so votel grom, kajti francoskemu kapitalu se še nikoli nobena kupčija ni tako mastno obnesla, kakor ravno one z Avstrijo. No, in kdor je pri nas bogato živil debela leta, naj pa še suha prenese. Na to stališče se mora postaviti vse avstrijsko ljudstvo ter glasno zaklicati vladi: Niti vinarja davčnega denarja za južno železnico!

Dnevne novice.

+ Pozdrav »Slovenski Straži« — s položnicami! Danes smo priložili za naročnike na deželi položnice »Slov. Straže«, s katerimi je najlepša prilika za vse, kjer nimajo še podružnic »Slovenske Straže«, pozdraviti 10. julija njeno delo in z darovi pospeševati njene plemenite namene. **Darujte, nabirajte 10. julija med svojimi prijatelji in znanci za »Slovensko Stražo«!** Pomagajte, da bo ta dan res naš narodni praznik, katerega bo vesela slovenska meja. **Danes priložene položnice se smejo rabiti samo za darove »Slovenski Straži« in za nobene druge pošiljatelj!**

+ Tržaški somišljeniki ustanove dne 10. julija moško podružnico »Slovenske Straže«. Isti dan ustanovi pa tudi naše rodoljubno žensko podružnico. Ker so nam brezplačno ponujeni za zborovanje lepi prostori pri Sv. Ivanu, odločili smo se, da napravimo oba ustanovna občna zbora v pohujenih nam prostorih. Ustanovni zbor moške podružnice se vrši ob 4. uri v zgornji dvorani »Obrotnega in konsumnega društva« poleg cerkve, a oni ženske podružnice pa ob peti uri v novem »Društvenem domu«, ki bo prav ta dan slovesno blagoslovljen in otvorjen. Na obeh zborovanjih zastopa vodstvo »Slovenske Straže« njen predsednik gosp. profesor Evgen Jarc.

+ Od Sv. Ivana pri Trstu. Naše krščansko-socialne organizacije dobe v nedeljo, dne 10. julija, nov društveni dom. Blagoslovljenje in slovesna otvoritev bo združena z ustanovitvijo podružnice »Slovenske Straže« za Sveti Ivan. Ustanovni občni zbor se vrši ob 11. uri v tem domu po slovesni sveti maši, ki bo darovana v proslavo naših blagovestnikov. Opoldne ob 6. uri pa je v teh prostorih veselica s tamburajem, petjem in s predstavo dr. Krekove igre »Tri sestre«.

+ Tako daleč je žel Takozvani slovenski mladini so gila nehvaležen rod. Kdo bi mislil, da jih bo zavist, ker je dr. Tavčar prišel v odbor Cirila - Metodove družbe, gnala tako daleč, da ga bodo napadli po slovenskih liberalnih listih? Toda mladini so še grši: domači prepri so nesli v nemško »Tagespost«, kjer danes v bombastičnem telegramu, kakor da bi se bilo bogve kaj zgodilo, Nemcem pripovedujejo, kako so nezadovoljni s kranjskimi liberalnimi starini, ki Slovence terorizujejo in so — čujte! — krivi, da je na Štajerskem propadel Kac! Nemci zijajo, češ, kaj pa imajo slovenski liberalci med sabo, mi se pa čudimo, kakšne sorte ljudje še žive na svetu, da delajo dr. Tavčarja odgovornega za to, da so leni in širokoustni celjski liberalci pri nadomestnih državnozbornih volitvah bili tepeni. Mladini so se lotili zelo smešnih sredstev, da dajo duška svojim velikim neuspehom na slovenskem političnem polju. Če mladina Spindler in Lesničar nista mogla izvršiti tiste velike renesance vsevesoljnega slovenskega liberalizma s kulturnim centrom v Celju, ki sta jo obetala na vsa usta, in če so Žerjavarji na Kranjskem s svojim reformnim delom prišli tako daleč, da sedi sedaj v odboru Družbe tisti, ki jim je najbolj na poti, starin vseh starinov, dr. Tavčar, tega vendar ni kriv slednji, ki je vendar v svojem življenju en dan več naredil kakor

mladini, ki se že osem let napenja, pa še niso nič od sebe dali. Če ga bodo zdaj mladini s pomočjo »Tagespost« ubili, je tudi veliko vprašanje. Če bi se pri nas kakšen mladini hotel spraviti na starine v nemških nacionalnih listih, bi mu zagodli tako, da bi ga do sodnega dne ušesa bolela. Pravijo, da mladini hočejo sedaj zadolžiti »Narodno tiskarno«, da bi potem na kak lažji način iztisnili od Tavčarja popolno oblast in bi sam rad prepustil drugim toliko akcij, da bi imeli večino.

+ Cesarjeva osemdesetletnica. Kakor se poroča, bo cesar razdelil ob svojem 80. rojstnem dnevu okoli 400 redov, toda samo zaslužnim osebam na polju dobrodelnosti.

— O veliki iredentovski demonstraciji v Kopru, katero bi Lahi in njim prijazni nemški listi radi utajili, poroča tržaška »Edinost« razun že objavljenih še sledeče podrobnosti: Popoldne je bila na morju takozvana »festa di fiori«, to je korzo s čolniki, ki so bili okrašeni s cveticami. Da se je tudi tu gledalo v prvi vrsti na to, da so barve cvetlic predstavljale italijanske trikolore, je že samo ob sebi umevno. Zato so bile najbolj zastopane rdeče, zelene in bele cvetlice. Neka ladja je bila okrašena tudi s peterožarno italijansko zvezdo. Seveda se je čulo tudi o priliki cvetličnega korza znane »patriotične« vzklike. Posebno zanimiva je sledeča nova »pesmica«, ki se je pela o tej priliki:

Se vole le scuole slave,
Ande a Lubiana,
Perche Trieste è,
E restarà Italiana.

Konec veselja je vročerkvnežem pokvaril dež, ki se je vlil hitro po sedmi uri. Zato je bil odhod prvih parnikov miren. Zato so se oškodovali zadnji izletniki, ki so odšli ob 10. uri 15 minut zvečer s parnikom »Queto« v Trst. Ko so bile odvezane vrvi, so začeli izletniki kričati na vse grlo: »Evviva l'Italia! Abasso l'Austria!« itd. — Sedaj nam je šele jasno, zakaj so Italijani hoteli, da mora imeti razstava izključno italijanski značaj: Hoteli so porabiti priliko razstave za prirejanje iredentistiških demonstracij. To pa ne bi bilo več mogoče, ko bi razstava ne imela izključno italijanski značaj.

— Društva, prijatelji, somišljeniki na Vipavskem! Pohitite k veselici v proslavo sv. Cirila in Metoda v Vipavo. Začetek ob štirih popoldne v telovadnici Orla. Na sporedu so krasne pevske točke, kakor tudi popolnoma nova sedemdejanska igra »Svetina Borograj-ska«, ki je v rokopisu, tedaj še ne igra-na! Na sporedu so tudi deklaracije in govor o svetih bratih. Vstopnina sedež 1 K, stojišče 40 h. K obilni udeležbi vabi katol. slov. izobraževaln. društva odsek »Bogomila«. Po predstavi se vrši vpisovanje v »Slovensko Stražo« istotam. Vipavska podružnica je skupna za Vipavo, Vrhpolje, Budanje, Col in Slap. Naši prijatelji po teh župnijah v nedeljo vsi v »Slovensko Stražo«! — Odbor.

— Katol. slov. izobražev. društvo v Žužemberku vabi k prireditvi v proslavo sv. Cirila in Metoda, ki se vrši v nedeljo, dne 10. julija 1910. Spored: 1. St. Premrl: Himna v čast sv. Cirila in Metoda, poje mešani zbor. 2. F. S. Vilhar: Slovenac i Hrvat, poje moški zbor. 3. S. Sardenko: Planšarica, šaljiv prizor s planin. 4. S. Gregorčič: Blagovestnikom, deklaracija v proslavo sv. Cirila in Metoda. 5. Fr. Kimovec: Venček narodnih pesmi, poje ženski zbor. 6. Ljudmila, igrokaz v petih dejanjih iz časa pokristjanjenja Slovencev. — Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina: Sedež prve vrste 1 K, druge vrste 60 v, stojišče 30 h.

— Kresovi na Goriškem. Iz vrlega »Primorskega Lista« posnemamo: Predvečer godu sv. Cirila in Metoda, se je praznoval v ponedeljek zvečer jako slovesno na Goriškem. Skoraj povsod se je pritrkavalo, veliki kresovi so žareli proti nebu in naznanjali široko okoli, da bivajo tu častilci slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Mnogo kresov smo opazili zlasti v Brdih, na Nanosu, na Čavnu, na Kalvariji, na Sv. Gori. Krasno je bil razsvetljen Grad pri Mirnu. Vmes so pa umetni ognji švigali v zrak. Nadalje nam poročajo, da so se po občinah zbirali pevski zbori ter prepevali narodne pesmi, ki so krasno odmevale v nočni tišini. — Letos se je praznoval predvečer godu sv. Cirila in Metoda na izredno slovesen način. Nekdo je stal sinoči na nekem griču v južnem delu okolice ter videl Gorico, obkoljeno okoli in okoli z žarečimi kresovi ter si mislil svoje o italijanstvu Gorice.

— Idrijska podružnica »Slovenske zveze« ima v četrtek, dne 14. t. mes., ob 3. uri popoldne svoje redno zborovanje v Žireh. Člani in članice »Slo-

vske zveze« in drugi somišljeniki dobrodošli!

— Hrvat. slov. katehetski tečaj v Djakovem se je otvoril na praznik slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda z vso slovesnostjo. V krasni prestolnici cerkvi je opravil škof dr. I. Krapac sveto mašo, pri kateri se je poleg udeležnikov zbralo dokaj meščanskega prebivalstva in nekaj društev med njimi tudi telovadci v živobojni uniformi. Vse mesto je v zastavah. Pri otvoritvi tečaja sta bila navzoča obadva škofa, dr. I. Krapac in pomožni škof dr. A. Voršak, ki sta zborovalce iskreno pozdravila. Navdušeni govor je imel protonotar župnik Milko Cepelič. Od Slovencev sta navzoča kateheta Čadež in Smrekar; dr. Levičnik, ki je imel predavanje v sredo, se je radi stanovskih poslov en dan zakasnil. Omenjam, da se je delo vztrajne in požrtvovalne slovenske duhovščine osobito proslavljalo in stavilo za zgled sobratom Hrvatom. Vseh udeležencev je bilo prvi dan čez sto. Precejšnje število je tudi svetnih učiteljev, ki složno delujejo z gg. veroučitelji. Tuji zborovalci so nastajeni po hišah gostoljubnih meščanov. Slovencevemu poročevalcu je odstopil župan, advokat dr. Schwarzmayr kar dve elegantni sobici. Pri otvoritvi je bil ta veleugledni mestni načelnik navzoč ter ga je predsednik v laskavih besedah pozdravil kot moža - poštenjaka, ki je prijatelj duhovščine in ki umeva taktno obnašanje do tujih gostov. Enako ugledna je tudi njegova gospa soproga, ki je naravnost izjavila: Mi smo odločni katoličani in ne dopustimo, da bi se v naše mesto ugnezili Pokretaši. Za skupni obed so napravili na vrtu semenišča krasno lopo; za postrežbo skrbje okoličani v narodni noši. Omenim še, da smo prvi dan obiskali skupno grob pokojnega biskupa Strossmayerja v veliki kripti stolne cerkve. — Vročine ni nobene, nasprotno je bilo dne 5. julija dokaj hladno. — Velikanska žitna polja okroginokrog valovijo v lepem, bogatem pšeničnem klasju, ki sedaj dozoreva.

— Štiridesetletnica. Štiridesetletnico svečeniške časti in službe praznuje v nedeljo, dne 10. julija, gospod duhovni svetnik Simon Zupan, župnik na Ježici pri Ljubljani. Štirideset let pastirskega dela, truda in trpljenja: dolga doba, polna zaslug, kakor njiva polna zornih klasov. Vsako leto bogat sad v vinogradu Gospodovem. Bog pomnoži leta plemenitemu možu, naj mu rastejo zasluge za dom in vero, za čas in večnost. Svojemu sotrudniku izza davnih dni kliče tudi »Slovenec«: Še mnogo let!

— Poziv. Novi »Aljažev Dom« stoji! Srečno dovršena nova stavba se ponosno dviga v podnožju orjaških vrhov Julijskih Alp — v podnožju Triglava in Škrlatic. Preboleli smo grozen udarec, ki ga nam je zadal usodni plaz, porušivši stari »Aljažev Dom«. Prebleti pa smo ga mogli le po vsestranski pripomoči najboljših sinov in činiteljev svojega naroda. Novi »Aljažev Dom« torej niti ni več samo delo »Planinskega društva«, to je slovenskega naroda delo. V zahvalo za vsestransko podporo in da pokaže celemu narodu uspeh skupnega napa, priredi »Slovensko planinsko društvo« slovesno otvoritev »Aljaževga Doma« in sicer v nedeljo dne 17. julija. Društvo torej iskreno vabi vse planince in prijatelje planinstva, posebno pa vse podpornike, ki so mu priskočili v največji sili na pomoč, da se blagohotno udeležijo te otvoritve.

— Koroška zrakoplovca, inženirja Heim in Zablatnik, se še nahajata v Gorici, kakor posnemamo iz goriških listov, ter delata skoro vsaki dan proti večeru s svojimi aeroplani vzletalne poizkuse na Velikih Rojaj. Ti poizkusi so veliko lepši od onih 29. pr. m. Vzela sta bila s seboj v zrakoplov tudi dve gospodični ter plula z njima okoli Roj. Vse gre v redu in lepše kakor pa ob napovedanem vzletanju. Tudi Rusjanu gre vse bolje, kadar je na Rojaj le malo število gledalcev. Vidi se vse, kakor, da velika množica plaši zrakoplovce, posebno še začetnike.

— Zastrupljenje krvi z ustno harmoniko. Dne 27. t. m. je igral 16-letni čevljarski vajenec Alojzij Zadražnik, pristojen v Kranj, na ustno harmoniko ter se pri tem rnil na ustnicah. Zastrupil se je in v smrtonemarnem položaju so ga morali prepeljati v deželno bolnico v Ljubljani.

— V konkurzu je trgovka Štefanija Ilk v Lescach.

— Srbsko-hrvaška koalicijska je odposlala na vseslovanski kongres v Sofijo poslanca Ljubo Babič Gjalskega.

— Društvo slovenskih trgovskih sotrudnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani naproša vse gg. trgovce na Kranjskem, kakor tudi Štajerskem, Koroškem in Hrvatskem, da blagovo-

lijo v njih lastnem interesu naznaniti vsako prosto mesto trgovskih sotrudnikov katerekoli stroke ali oddelka. Posredovalnica, katera je bila z dnem 1. junija v kar najširše urejena, bode zamogla na ta način še v tem večji možnosti obojestransko poslovati, ker so vsi v tem društvu organizirani trgovski sotrudniki povsem trgovsko nabraženi.

— Mesarji v Gorici so, kakor poroča »Soča«, podražili meso, in sicer kar za 8 h pri kg. Komaj so Goričani prišli do tega, da so peki znižali ceno kruhu, so pa gospodje mesarji tu, ki so prav izdatno povišali ceno mesu, tako da bodo s tem udarjeni močno srednji in nižji sloji. Pripravlja se odpor.

— Nova cerkev. V sredo, 14. julija, bodo presv. knezoškof blagoslovili temeljni kamen za novo cerkev v Ra-dehah.

— Kadilnikova koč na Golici. Kakor poročajo obiskovalci te koč, se je v njej letos promet dokaj povzdignil. Čuje se splošna zadovoljnost. Oskrbnik in oskrbnica vsteno skrbita za dobro postrežbo, čednost in red v koči. Partija na Golico je brez težav. Flora je krasna in obširni razgled v vrha diven.

— Vseslovanski zdravniški kongres. Ponedeljek dopoldne je bil otvorjen v Sofiji vseslovanski zdravniški kongres. V odbor je bil izvoljen tudi Slovenec dr. Bleiweis, ki je v svojem govoru želel čim večjega zblizanja slovenskih zdravnikov. Dr. Grigrinov je poročal o zblizanju slovenskih zdravnikov. Popoldne so si ogledali zborovalci razne zdravstvene zavode v Sofiji. V torek dopoldne je referiral o tuberkulozi dr. Jovkovič, s posebnim ozorom na slovenske narode. Prof. Behterev je govoril o zdravljenju živčnih in dušnih bolezni. Popoldne so si gostje ogledali mesto.

— Črnomaljske novice. Vreme je letos pri nas jako deževno. Krme je zraslo jako veliko, a jo je bilo težko spraviti zaradi slabega vremena. Strn je že zrela in začela se bo žetev. A zopet vedno le slabo vreme. To vreme škoduje tudi grozdju precej. Zaradi tega je cena vina že precej poskočila. — Politično valovanje zaradi občinskih volitev je že precej ponehalo. Izmed naših odbornikov, ki so spočetka bili v večini, je eden odstopil in bo žreb odločil, ali zavzame njegovo mesto mož naše stranke ali liberalce, drugi, namreč trafikant g. Ignacij Müller, je pa poponoma prestopil k liberalcem. Take može ima pač Črnomelj. Zato sta obe stranki v občinskem odboru precej enaki in težko bo prišlo do županske volitve. Pa naj stvar stoji, saj je sedanj župan g. Skubec popolnoma dober.

— Mestna hranilnica v Črnomlju, ki je imajo v rokah liberalci, in g. Puhek ter tajnik g. Blažon v njej gospodarita, kakor hočeta, je prišla v precejšnjo stisko, ker je povišala hipoma obresti hranilnih vlog od 4 do 4¼ odstotkov. Pravijo, da stranke jako dvigujejo denar Pa saj ni čudo, ko je taka malomarnost, da še doslej ni bilo na dan računov za leto 1909. Čudimo se, da se c. kr. okrajno glavarstvo za to, kakor se zdi, nič ne meni, čeprav je preteklo že šest mesecev tega leta. Pred leti je pa zahtevalo isto c. kr. okrajno glavarstvo računski zaključek od naših rajfajznovk že koncem maja. C. kr. okrajni glavar g. Domicelj očita župnim uradom v Belokrajini v nekem dopisu, da je velika nerednost v izkazih o gibanju ljudstva. Splošno pa sedaj, ko je odšel komisar gosp. Lininger, tožijo župni uradi, društva županstva in drugi, da je ravno na glavarstvu velik nered. Iščejo društva, ki jih ni, ali ne vedo, kaj je odbor, kaj samo oddelek ali last splošnega društva i. dr. Tudi gosp. dr. Sturm vé povedati, kako je vse prav na glavarstvu. Torej, naj gosp glavar le najprej pometa pred svojim pragom! — Kres 4. julija je bil na hribu nad Črnomljem. Napravili so ga naši Orla. Ves Črnomelj ga je šel gledat, naši od blizu, liberalci pa od daleč. Svoje »česčenje« sv. Cirila in Metoda so naši liberalci letos popolnoma opustili. Zna-jo, da razumemo mi to boljše.

— Iz Ajdovščine. Veselica, ki jo je priredilo 29. pret. m. tukajšnje »Katol. izobraževalno društvo«, je z ozirom na čas, ki so ga imeli igralci in igralke prav malo na razpolago, zelo dobro izpadla. Najsrčnejša zahvala za dober uspeh budi izrečena na tem mestu predvsem prečast. gosp. župniku, potem pa cenjenim igralcem in igralkam in pa vsem sotrudnikom, ki so se res potrudili, da je veselica tako dobro uspela. Udeležba je bila proti pričakovanju obilna. Vsa čast in hvala!

— Pozor pred sleparjem. Ignacij Simonc, ki se imenuje tudi Ognjeslav Prelestnik in Vukič, rojen leta 1891. pri Sv. Hemi v celjskem okraju in je tudi tjakaj pristojen, je od

12. do 28. junija 1910 pil in jedel v večih gostilnah in hotelih v Ljubljani, ne da bi kaj plačal. V zgledni list se je vpisal z napačnim imenom Ognjeslav Prestestnik ter se je tudi ob neki priliki izjavil, da ga je poslala neka anarhistična družba, da izvrši političen umor. Šimonc je tudi v preiskavi pri mariborskem okrožnem sodišču zaradi poverljivosti Postave je majhne, vendar primeroma močne ter ima lepe, dolge črne lase in nekoliko brk. Nosi črno-obrobjeno naočnik, modro, s črnimi trakovi obrobjeno, dobro ohranjeno obleko ter športno čepico. Pri sebi ima tudi revolver. Šimonc je izginil 28. junija iz Ljubljane, menda brez vsakih sredstev ter se ne ve, kam je pobegnil.

— **Vlomilec Franc Werdan**, ki je bil novembra meseca izpuščen iz ječe v Karlau, se zopet klati po naših krajih ter je skoro gotovo ovlovlil v cerkev na Dovjem. Orožniki ga iščejo.

— **Na beljaški gimnaziji** je bilo letos 332 Nemcev in 14 Slovencev. Slovencev je kaj malo. Vzrok?

— **Vseslovanski časnikiški kongres v Sofiji.** Iz Sofije se nam poroča: Dne 4. julija je bil svečano otvorjen IX. kongres slovanskih časnikištev v Sofiji. Najštevilnejše so bili zastopani Čehi s 40 odposlanci, Bolgari imajo do 60 odposlancev, Slovaki 6, Rusini 4, Poljaki 3, Rusi 8, Srbi 15, Hrvati 4, Slovenci 6 (Anton Trstenjak, R. Pustoslavšek, dr. L. Treo, Maks Pirnat, A. Gabršček in dr. Gregorič). Kongres je pozdravil naučni minister Krstev v imenu bolgarske vlade. Sofijski župan Kirkev je pozdravil zborovalce ter dejal: Slovani niso ustvarjeni za mir, temveč za boj. Mir spada na grobove. Čeh Holeček je poročal o delu časnikiške zveze. Za njim je govoril Velčev o razvoju bolgarskega časnikištva. Na banketu, ki ga je priredila sofijska občina v čast zborovalcem, je govoril tudi Poljak prof. Tadej Grabovski. Povdarjal je, da Poljaki na kongresu niso zastopani kot odposlanci, temveč samo kot gostje. To ni zato, ker so proti vseslovanskemu kulturn. zblizanju, temveč zaradi Rusov, ki vodijo protipoljsko politiko. Poljaki so za sporazum in nimajo ničesar proti Rusom. Ljubo je Poljakom, da so nekateri slovanski narodi svobodni. Treba pa je, da smo pravični ter ne pozabimo, da je še Slovanov, ki še vedno nosijo tuji jarem. Treba je, da zaželimo, da čujemo poleg »Šumi Marica«, »Bože cara hrani« tudi »Ešče Polska nije zginela!« — Njegovemu govoru je sledilo burno odobravanje. Za časa, ko se je pevala ruska himna, so mnogi Hrvati, Srbi, Bolgari in Poljaki obsedeli. — Drugi dan kongresa je govoril dopoldne D. T. Busilov o organizaciji knjižotštva. Dejal je, da je slovansko knjižotštvo neorganizirano, vsled česar je prodaja knjig otežkočena. Zato je predlagal resolucijo: 1. Da se v večjih slovanskih mestih prireajo večerni zimski tečaji za praktično spoznavanje slovanskih jezikov. 2. Priporoča se vsem večjim slovanskim izdajateljem knjig, naj v vseh glavnih slovanskih mestih organizirajo stalne urade za razširjanje slovanskih knjig. 3. Izvede naj se v vseh slovanskih državah (tudi na Turškem in v Avstriji), da poštna pristojbina za pošiljanje periodičnih časopisov ne bo večja kakor v državi sami. — Ta resolucija se je predložila plenarni seji vseslovanskega kongresa. — O vseslovanski časnikiški agenturi je poročal E. Kozak-Čermak, o čemur smo že poročali. Zanimiva je v njegovem načrtu za to agenturo točka, v kateri se zahteva, da je izključeno med brzojavnimi agenturami poročanje o vprašanih, ki zasledujejo politično borbo med Slovani samimi. — Prihodnji časnikiški kongres se vrši v Belgradu. — Slovenske časnikiške so lepo sprejemali. Prva bolgarska železniška postaja ob bolgarsko-srbski meji, Caribrod, je vsa okrašena z zastavami, kakor tudi prestolno mesto Sofija. Vse javne zgradbe, kakor tudi svetilke in vrtovi po mestu so okrašeni. Sofijski župan je pozval meščanstvo, naj izobesi zastave, kakor tudi trgovce in obrtnike, naj okrase svoje izlozbe. Hoteli so prenapolnjeni. Eno samo prenočišče velja tri leve na dan. — V Caribrodu je sprejela vlak s slovanskimi časnikiški vojaška godba, častniki so napravili špalir in izkazali časnikiškemu vojaško čast. — Istotako so bili sprejeti v Sofiji, a množice ljudstva so jih burno pozdravljale.

— **Ogoljufal** je opekarski delavec Guglielmo Viezzi, rodом iz Collerade pri Vidmu, v Dregi svojega gospodarja g. Ajto za 44 K in neznano kam pobegnil.

Štajerske novice.

Š **Štajerski liberalci** so postali popolnoma »paf« vsled hudega poraza v slovenjgraškem volilnem okraju. Z vso gotovostjo so računali na zmago Johanna Katza. Volitev je stala liberalce 10.000 K, tako se je izjavil en kolovodja liberalne stranke v Celju. Sedaj pa še tak udarec. Smolo imajo liberalci na Štajerskem, odkar je prevzel vodstvo liberalnega kraljestva dr. Kukovec. Sami porazi, sam deficit, sam propad. — »Narodni Dnevnik« je imel samo lani 54.000 K deficita, »Narodni List« 10.000. A uspeha ni nobenega. Pristaši bežijo iz tabora Narodne stranke kot podgane iz pogreznjene ladje. Slabi časi za štajerski slovenski liberalizem!

Š **»Für die Katz«** Ivan Kac se v »Narodnem Listu« zahvaljuje vsem, ki so oddali zanj svoje glasove in se »neustrašeno udeležili volitev«.

Š **Nov slovenski pesnik.** Pod tem naslovom je urednik Linhart v »Štajercu« skrpucal pesem, katero more celo med štajercijanci prebaviti le izredno dober želodec. Kot dokaz iz cele čudovite pesmi samo to-le duhtečo cvetko:

»In kmet in vsaka roka žuljev se dviga: kruha dajte nam!

Na polju, morju, tudi v jami pridelali smo kruh vam sami,

in vi — lenoba — v a s n i s r a m ?«

No, Korl, kje pa ti prideluješ kruh za druge, ali na polju, ali na morju, ali v jami? In kakšen kruh pridelujejo za ljudi ptujske šnopsarije?

Š **Na Trsat** se bo v ponedeljek zjutraj ob pol eni uri peljalo iz Maribora okrog 900 romarjev z dvema posebnima vlakoma. Romanje je priredila S. K. S. Z. v Mariboru. Romanje bo vodil č. g. profesor dr. Anton Jerovšek.

Š **Na Brezje in Bled** potujejo dne 26. t. m. štajerski slovenski romarji iz Celja in Brežic. Na stotine romarjev se že sedaj pripravlja na to priljubljeno božjo pot.

Š **Velika predrznost protestantov v Mariboru.** V sredo, dne 6. julija, se je vršila seja mariborskega obč. sveta. Med drugimi se je z večino glasov sprejel predlog, da se dosedaj takozvana gledališka ulica (Theatergasse) imenuje odslej »Martin Luthergasse«. Po vsem Mariboru se je po bliskovito raznesla ta vest in je do skrajnosti razburila pošteno, katoliško mislečo prebivalstvo, ki v ogorčenju daje duška svoji nejevolji nad tem drznim činom. Pastor Mahnert je povzročitelj tega nesramnega dogodka in izzivanja mariborskih protestantov proti katoličanom. Hudo vznevoljeni so vsi mariborski katoliški prebivalci, ker je predrznost losvonomovcev temvečja, da tako imenujejo ulico, kjer se nahaja knezoškova palača, stolni kapitelj in stolno župnišče ter stolna cerkev. Večje predrznosti si mariborski lutrovi sploh niso mogli izmisliti. Dvomimo, da bodo mariborski katoličani to izzivanje mirno sprejeli. Upamo, da se bodo našli možje, ki bodo z odločnostjo odbili ta nesramni napad mariborskih protestantov in odpadnikov. Mariborski katoličani, na noge! Postavite se po robu temu predrznemu dejanju!

Š **Iz Sevnice** se nam piše: V ponedeljek, dne 4. julija, je tudi pri nas mogočno zažarel kres v proslavo sv. Cirila in Metodu. In kako so odmevale krasne pesmi s prijaznega hriba Vrtače, a vmes pa gromoviti živio-klici in grmenje toplicev. Zares, Sevnica že dolgo ni videla tako ganljivega prizora, ki nam ostane v trajnem spominu. Vso hvalo pa izrekamo vsem, kateri so kaj pomagali pri tem lepem delu, posebno pa iskrena hvala gđni. Malči Bonačevi za ves njen trud in požitvalnost kot vrli agitatorici za »Slovensko Stražo«. In ve pa, mladenke dekleške zveze, le naprej vse k »Slovenski Straži«.

Š **Zločin hudobne žene.** Marija Muster, žena sluga južne železnice v p. je dne 7. julija s sekuro tako močno udarila spečega svojega moža, da se je onesvestil. Sosedji so ga rešili iz luže krvi in so ga spravili v bolnišnico. Malo je upanja da bi okrevl. Žena je bila udana alkoholu. Nesrečni alkohol!

Š **Samoumor zaradi službe.** Iz Celja se poroča 4. t. m., da se je bivši slikarski mojster tamkajšne emailne tovarne I. Scharl obesil v bližnjem Jožefovem gozdu. Od doma je odšel že v sredo. V gostilni »Pri skalni kleti« so tega dne videli skozi okno, kako se je pripravljaj k samoumuru. Ko so mu ljudje hoteli preprečiti zlo dejanje, je pobegnil v gozd. Bržkone je izvršil samoumor, ker je bil odpuščen iz tovarne.

Š **Nov kletarski nadzornik.** Vodja poljedelskega ministrstva je imenoval Riharda Petrovana za provizoričnega državnega kletarskega nadzornika za Spodnje Štajersko s sedežem v Mariboru.

Dvojen sprejem gosp. svetnika Ažmana v Gorjah.

Leta 1906. v jeseni je gosp. svetnik Ažman prestal hudo operacijo. Dne 9. novembra se je zdrav in čil povrnil v Gorje. In kakšen sprejem so mu napravili takrat Gorjanci! Sam ga takole popisuje: Na postajo (blejsko) so prišli naproti: gosp. župan Leskovec in gosp. svetovalec Žagar, potem g. kaplan in p. Kunstelj, ki je bil ravno v Gorjah, tudi oba ključarja Postojnar in Benko. Na postaji so čakali tudi sosedni gosposdje z radoljškim g. dekanom in potem so se skupaj peljali na več vozovih proti Gorjam. Do Grimščev so prišli naproti gasilci in praznični opravi in na konjih. Načelnik gosp. Jakob Jan (Marolt) iz Podholma je nagovoril župnika. V Gorjah pred cerkvijo pa so čakali šolski otroci z učitelji, potem Bralno društvo z zastavo. Načelnik Jak. Poldaj je imel kratek nagovor, izmed šolske mladine pa deklica Jera Torkar (Osenekarjeva). Mnoge hiše v Sp. Gorjah in v Gorjah so razobesile zastave, pritrkovalo je pri obeh cerkvah in godba gasilcev je godla. V prekrasno okinčani cerkvi je govoril župnik do zbranih faranov, zapel »Te Deum« in podelil sv. blagoslov z Najsvetejšim.

In letos, dne 6. julija, se je vračal gosp. svetnik v Gorje po prestani hudi operaciji, vrnil se je med svoje ljubljene Gorjance počivat od truda in skrbi. In zopet je bil sprejem lep in veličasten, pa obenem žalosten in srce pretresujoč. Pri železnici je čakalo ogromno število gorjanskih faranov svojega mrtvega očeta: šolska mladina, bralno društvo, požarna bramba, Marijina družba, tretji red, občinski odbor in še mnogo drugih ljudi. Med žalostnim zvonjenjem zvonov se je vil sprevod proti Gorjam, dolg sprevod črno oblečenega ljudstva, žalostnih faranov. Videl si lahko med potoma, kako si otirajo solze možje, ki morda že leta in leta niso potočili nobene solze. Pota so bila v zastavah, a te zastave so označevale le žalost. Kdor je bil ta dan v Gorjah, je lahko na lastne oči videl, kako naše ljudstvo ljubi svoje dušne pastirje. Videl pa je lahko, da se to ljudstvo še ne bo dalo odtrgati od svojih duhovnikov, da je ves trud nasprotnikov, ki želi ločiti ljudstvo od duhovnikov, brezuspešen. Zares grenka je bila ta pot, a pokazala nam je moč ljubezni in vdanosti vernih faranov do dobrega, zvestega pastirja.

Veliki mladeniški shod za podjuno dolino.

kateraga je priredila S. K. S. Z. za Koroško pretečeno nedeljo na hribu svete Rozalije in sv. Heme nad Globasnico na prostem po dopoldanski službi božji, se je izvršil nad vse sijajno. Nemškutarska druhal je sicer v noči pred shodom po svoji barbarski navadi razdrila pripravljeni govorniški oder, a je s tem »junaškim« činom izkazala prirediteljem shoda dobrodošlo uslugo, saj jim je bilo potem zelo lahko govoriti o potrebi organizacije slovenske mladine.

Predsednik »Zveze« otvori zborovanje in pozdravi prisrčno mnogobrojne udeležence — bilo je okoli tisoč samih zavednih slovenskih mož in mladeničev. — Ravno ta množestvena udeležba, pravi govornik, mu je porok, da tudi nadaljnji nameravani krajevni mladeniški shodi nikakor ne bodo nazadovali in da bo končno občni shod vse slovenske organizirane mladine na Koroškem veličastna manifestacija slovenske katoliške misli na Koroškem. Nato se v obsebnem in temeljitom govoru peča z mladeniško organizacijo. — Tajnik »Zveze« gosp. Vajncerlj izvaja v svojem obširnem narodno-obrambnem govoru te-le poglobitve misli: Oficijelno in neoficijelno nemštvo na Koroškem je izdalo bojni klic: »Koroška mora postati nemška!«, vlada sama nam koplje grob, koroški deželni predsedniki, in posebej sedanji baron Hein, se morejo imenovati prej pokrovitelji nemškonacionalne stranke, kakor pa predsedniki tudi slovenske Koroške, saj se mož brez ozira na nas udeležuje prireditve nemških obrambnih društev, saj vladno glasilo »Klagenfurter Zeitung« priobčuje toplo pisana poročila o nemškonacionalnih prireditvah in naznanja evangelijske službe božje; neko slovensko naznailo, pomembno za celo Koroško in čisto gospodarskega značaja, je pa sprejelo le kot plačan inserat; »Klagenfurter Zeitung« je tudi pred nekaterimi dnevi z zadovoljstvom poročala, da se je »Südmärki« pri njeni letošnji prireditvi »Sonnwendfeier« na Križni gori pri Celovcu posrečilo pridobiti v povzdigo slavlja godbo c. in kr. pešpolka

št. 17. Za takim okriljem imajo nemška obrambna društva »Schulvereine« in »Südmärki« nad vse lahko delo, brez najmanjšega pomisleka se lahko zbirajo v teh društvih c. kr. uradniki, učitelji in drugi ter delajo na uresničenje programa nemških obrambnih društev, izraženega na njih letnem zborovanju leta 1907. v Gradcu, ki se glasi: »Germanizacija je smoter nemškega obrambnega dela... številke dokazujejo, da znamo germanizirati... prišel bo čas, ko bomo mogli razobesiti na tržastvo!« Zato se pa tudi ni čuditi, da se je mogel poslanec Dobrnik lansko leto izraziti: »V vsakoletnih poročilih velikih nemških obrambnih društev dobi navadno Korošek šopek priznanja. V deželi — tako se glasi priznanje — se dela smoteno, pridno in z uspehom.« Kdor ni naravnost slep, mora uvideti, da sino koroški Slovenci v skrajni nevarnosti: z ene strani nam koplje grob vlada, z druge pa nemštvo, do zadnjega moža organizirano v obrambnih društvih. Postavimo se nasprotniku v bran po njegovem vzgledu, združeni, organizirani v »Slovenski Straži«!

Predsednik »Zveze« g. Bramor govori o potrebi telovadbe in s svojim strokovnim izvajanjem razprši marsikak pomislek in predsodek, ki se tupa tam na Koroškem navaja proti telovadbi.

Shod se je izvršil nad vse častno in daje upanje, da bo mladinska organizacija položila polagoma trden temelj kulturni in politični moči koroških Slovencev

Ljubljanske novice.

Ij **Mizarska stavka.** Med mizarskimi podjetniki in pomočniki je došlo do sporazumjenja in se delo prične prihodnji ponedeljek.

Ij **Imenovanje.** Računski podčastnik c. kr. domobransk. pešpolka št. 27 v Ljubljani, Ivan Schojer, je imenovan za kancelista pri finančnem ravnatelstvu v Trstu.

Ij **Pevska vaja moškega zbora »Ljubljane«** bo danes točno ob pol 9. uri zvečer. Prosimo polnoštevilne udeležbe.

Ij **Priznanici mestnemu učitelstvu.** V svoji zadnji redni seji dne 25. junija t. l. je c. kr. mestni šolski svet ljubljanski izrekel priznanico mestnemu nadučitelju Jakobu Dimniku za spretno vodstvo I. mestne deške ljudske šole in pa s. Kajetani Gražarjevi, učiteljici v vnanji dekliški uršulinski šoli za prav dobre učne uspehe v tekočem šolskem letu.

Ij **V konkurzu** je trgovska družba Slovcovich & Barbich.

Ij **Redni občni zbor mizarske zadruge v Ljubljani, Spodnja Šiška, Vič-Glince in Moste** se vrši v nedeljo, dne 10. julija 1910, ob desetih dopoldne v prostorih »Zveze obrtnih združenj«, Kongresni trg št. 14, pritličje.

Ij **Aretacije.** Mestna policija je od včeraj opoldne pa do danes zjutraj aretovala pet oseb. V nekem hlevu na Miklošičevi cesti je bil prijel nek brezposelni natakator. V Lattermannovem drevoredu je bilo prijeto neko brezposelno dekle in nek pleskar. Na Karolinski zemlji je bila prijeta zaradi prestopka goljufije neka postrežnica, na Poljanski cesti pa je stražnik prijel nekega vinjenega moža iz Gorenjskega, kaj je razgrajal in nadlegoval občinstvo.

Ij **Stroga kazen.** Pri mesarskem mojstru gosp. Antonu Zrimšku je našel tržni nadzornik $\frac{3}{4}$ kg nekoliko smrdljivega mesa. Zrimšek je bil obsojen radi tega na pet dni zapora, poostre nega s postom. Čudno je le, na eni strani tako stroga kazen, ko se na drugi strani govori, da je tržni nadzorstvo pri nekaterih drugih še več konfisciralo, pa stvar ni prišla pred sodnijo. To bo treba natančno zasledovati. Koliko bi morala biti obsojena šele mestna uprava za škandalozne razmere v mestni ledenici in za nazadnjaške razmere v mestni klavnici, kjer je taka snaga, da je te dni nekdo pod mizo našel celo človeški odpadke. Treba bo tu napraviti boljše, čistejše, zdravejše, naprednejše razmere, pa ne bo toliko mesarjev kaznovanih.

Ij **Dva komata** sta bila v noči od 2. na 3. t. m. ukradena izpred hleva posestniku Jožefu Boršniku v Dolah št. 8. Komata sta še nova in vredna 120 kron.

Ij **V brzovlaku** je bila danes ponoči med Ljubljano in Dunajem ukradena nekemu pasažirju zlata žepna ura s številko 71317 in zlata oklopna verižica ter srebrna tobačnica z monogramom L. G.

Ij **Vodstvo pogrebne bratovščine sv. Jožefa v Ljubljani** naznanja svojim članom, ki so pristopili k isti letos ter so prejeli samo potrdila ali stare knji-

Kupujte le vžigalice: „V horist obmejnim Slovincem“.

žice, da so nova pravila od c. kr. dežel-
nega predsedstva odobrena ter so rav-
nokat v tisku. Nove društvene knjižice
s pomenljivo sliko (smrt sv. Jožefa) se
bodo omenjenim članom te dni dolo-
sile. Starejši člani obdrže svoje dose-
danje knjižice, vendar se jim pa na
željo izdajo tudi nove. — Po novih prav-
ilih sprejema vodstvo tudi člane (§ 3.
pravil), ki so deležni samo sv. maš, ki
se jih daruje 43 vsako leto za žive in
mrtve člane ter takoj po smrti dve sv.
maši še posebej za vsakega umrlega
člane. Taki člani plačajo pristopnine
10 kron enkrat za vselej. — Dalje nu-
dijo nova pravila onim članom, ki so
iz pozabljivosti ali kakakega drugega
vzroka zamudili že nad tri leta plačati
letne doneske ali kak obrok ter so
vsled tega izgubili pravico do brezplač-
nega pogreba (§ 6. pravil) od bratov-
ščine ali izplačila za istega, to ugod-
nost, da jih sme vodstvo zopet na novo
sprejeti in sicer kot dosmrtni člane,
ako doplačajo k že vplačani vsoti svoji
starosti primerni znesek. Opozorjamo
one, ki žele k bratovščini pristopiti, na
novi tarif za pristop, ki je napram vi-
sokim pogrebim stroškom, nastalim
vsled oddaljenosti ljubljanskega pokop-
ališča, pač zelo nizek. Pristopnina za
dosmrtni člane, ki plačajo vse enkrat
za vselej, znaša v 15. letu starosti 30 K
in tako za vsako nadaljnjo leto po 2 K
več do 49. leta, od tega leta naprej pa
brez razlike starosti po 100 K. Redni
člani plačajo pristopnine v 15. letu
starosti 10 K in tako za vsako nadaljnjo
leto po 2 K več ter po vstopu vsakoletni
donesek po 2 K. Ako sta oba živeča za-
konska člana bratovščine, pokopljejo
se njuni umrli otroci do 12. leta na stro-
ške bratovščine.

**Ij Kolporter protestantske bib-
lije.** A. Klas, je bil obsojen pred tukajš-
njim okrajnim sodiščem na 40 K globe,
ker nima nobenega dovoljenja za kol-
portažo. Kjerkoli se ga pri kolportaži
zasači, naj se ga naznani.

Ij Godba cigánov bo od prihodnje
sobote dalje zopet sviral v »Unionu«.
Ij Srebrna ženska ura je bila naj-
dena v Spodnji Šiški. Dobi se pri gosp.
županu Pogačniku.

Ij Izgubljeno in najdeno. Zaseb-
nica g. Ana Mausserjeva je izgubila
svilnat dežnik. — Zasebnica g. Jožefa
Vidmarjeva je izgubila črno ročno tor-
bico, v kateri je imela do 21 kron de-
narja in dva ključa. — Zaviračeva
žena Marija Zavirskova je izgubila de-
narnico, v kateri je imela 61 kron de-
narja. — Trgovčeva soproga g. Lina
Turkova je izgubila zavitek z dvema
paroma nogavic. — Graver g. Anton
Černe je izgubil črn svilnat dežnik,
vreden 16 K. — Policijski stražnik
Ivan Kek je našel šop ključev.

Ij Razpis ustanove za uboge vdove.
Na dan obletnice poroke Njene c. in kr.
Visokosti gospe nadvojvodinje Marije
Valerije razdeliti je 400 K med petero
ubogih vdov ljubljanskih. Prošnje za
podelitev teh podpor vlagati je pri
mestnem magistratu do 20. julija letos.

Ij Nasilnež. Zaradi raznih deliktov
je osmekarjen predkaznovani Jernej Čer-
tanc, oženjen delavec iz Ljubljane, je
na glasu kot silovit človek. V neki go-
stilni ga je Luka Tomšič stavil na od-
govor zaradi nekega ključa, nakar mu
obdolženec odvrne, da mu v gostilni ne
bode ničesar storil, pač pa bodeta zato
zunaj obračunala. In res, ko je Tomšič
zapustil gostilno, ga je Čertanc zunaj
pretepel, ne da bi ga bil znatno poško-
loval. Na lice mesta došli mestni
stražnik mu je napovedal aretacijo.
Tej se je pa obdolženec z vso silo zoper-
stavil. Zagrabil je stražnika za levo
ramo, mu odtrgal gumb pri bluzi, mu
odtrgal sabljo od jermena, konečno ga
ugriznil v roko in ga opraskal. Čertanc
se zagovarja, da je bil tako pijan, da
se na ničesar ne spominja, med tem
ko zaslisane priče potrdé, da je bil res
pijan, a ne tako, da ne bi vedel, kaj
dela. — Obsojen je bil na eno leto težke
ječe.

Bosna.

V seji 28. m. m. je prišel v razpravo
samostojni predlog poslanca Derviš-
Miralema in tovarišev za ureditev go-
zdarskih zadev in oprostitev gozdnih
glob, zapora in odškodnin. Pri tej pri-
liki so razni govorniki dokazovali, kako
neodpustno se je od okupacije sem go-
spodarilo z največjim zakladom Bosne:
z gozdi. Vlada je meni nič tebi nič pri-
vatne, občinske ali vakufske gozde pro-
glasila za erarične, da je potem lažje
razpolagala z njimi. Ljudstvu se je od-
tegnila skoro vsaka korist, pač pa se je
kрасne gozde skoro brezplačno metalo
v žakej raznih tujih kapitalistov, ki so
delali in še delajo z lesom ogromne do-
bičke. Dr. Srškić je navedel imenoma
več podjetij, ki so od vlade kupile go-
zde tako, da jih je doraščeno hrastovo

deblo stalo 70 vinarjev do največ štiri
kron. Ljudje so zastoj dokazovali
svoja prava na gozde; le oni, ki je imel
mogočno protekcijo ali je bil vladni znan-
kot »lojalna«, je dobil, kar je želel in še
kaj povrh. Kmetje prosijo, da se dolo-
čijo meje, da se dovoli paša na izseka-
nem prostoru, a navadno ne dobe na to
nič odgovora, ali pa ena komisija iz-
podbije in razveljavi tisto, kar je prva
odredila. Večkrat se je prigodilo, da so
orožniki pokončali setve na izsekanih
prostorih, ki jih je prva komisija dala
kmetom v obdelovanje, a druga jih zo-
pet vzela. Prestopke sodijo najmlajši
konceptni uradniki čisto kratko: molči,
plačaj in idi! Tako se v Bosni dela z
ljudskim imetjem.

× × ×

Minoli četrtek je bil v sarajevskem
konaku svečano ustoličen verski poglav-
var bosenskih mohamedancev Reis-ul-
Ulema Hafiz Sulejman ef. Sarac. Priso-
stvovali so najvišji deželni in vojaški
dostojanstveniki. To je isti Sarac, ki je
bil svoj čas odstavljen iz službe naj-
višjega šerijatskega sodnika, ker je iz-
javil, da avstrijski vladar nima prav-
nič opraviti z mohamedanskimi ver-
skimi zadevami, da je mohamedanski
glavar sultan v Carigradu. Sedaj pa je
od istega avstrijskega vladarja spre-
jel potrjenje za svojo čast in mu pri-
segel zvestobo.

Ob tej priliki so nastali novi za-
pletki radi zastav. Vlada je namreč
ukazala, da se vse javne zgradbe ter
tudi mestna oziroma saborska zbor-
nica okrase z avstrijsko, mažarsko in
takozvano bosensko (rdeče-rmenno) za-
stavo. Podžupan in II. saborski pod-
predsednik dr. Mandić in I. podpred-
sednik V. Šola sta pa odredila, da so se
te zastave z mestne hiše snele. Na vladi
je seveda vsled tega nervozno kihanje,
občinstvo pa je veselo. Srbi in Hrvati
hočejo stvar z zastavami enkrat za vse-
lej rešiti v eni prihodnjih saborskih sej.

Ker je umrl Alibeg Firdus, je me-
sto saborskega predsednika izpraznje-
no. Poznavalci razmer pijejo, da bi
imeli Mohamedani le enega zmožnega
moža za to mesto: dr. Safvetbega Baša-
gića, mladega moža z evropsko izobraz-
bo, ki je edini izmed moh. inteligence
bil izvoljen v sabor. Ker pa je Arnaut-
vičeva masa fanatično nasprotna mladi
inteligenci, ki je baje izdala mohame-
danske ideale in tradicije se bo gotovo
skušalo preprečiti to imenovanje. Ar-
nautovič sam ne more postati predse-
dnik, ker je virilist in tako bi znalo ime-
novanje pasti na Mahmudbega Fadil-
pašića, ki postane baje tudi naslednik
Kulovića na sarajevskem županskem
stolcu. Ta mož bi bil Srbom, ki v osta-
lem zahtevajo predsedniško mesto za-
se, jako pogodu, kajti zmožen je le tur-
ških pismen in v saboru bi bil torej
vedno navezan na prvega podpredse-
dnika Vojislava Šolo, ki je Srb.

Slika, ki jo podaja bosenski sabor,
je silno neugodna za mohamedance.
Srbi in Hrvatje imajo moč, ki bi čast-
no nastopali v vsakem evropskem par-
lamentu, mohamedanci pa nimajo raz-
ven že navedenega dr. Bašagića niti
enega poslanca, ki bi le kratko znal lo-
gično govoriti. A tudi Bašagić ni politik
ki bi imponiral, marveč mehka pesni-
ška duša brez energije. Mohamedanski
poslanci dremljejo ali pa se vedejo, da
se na prvi pogled vidi, da nimajo poj-
ma o pravih in pomenu parlamenta-
rizma. Ravno vsled teh okolištin se
nadjajo nekateri, da rešitev kmečkega
vprašanja v saboru ne bo posebno bur-
na in težavna, kajti nasproti srbskim
in hrvaškim govornikom bodo muslim-
mani brez vsakega parlamentarnega
orožja, proti hrupni obstrukciji pa daje
obrambo strog poslovnik. Bomo videli!

Pred ostro kritiko glede gozdnega
gospodarstva je bar. Benko v seji 28. ju-
nija zagovarjal vladu ter zlasti povdar-
jal, da ni prav, sedanjí vladi predbaci-
vati čine, ki so se zgodili pred 15 leti
pri oddaji gozdov tujim tverdkam. Te-
daj da ni bilo domačih podjetnikov in
je morala vlada računati s tujim kapi-
talom.

Razne stvari.

**Štrajk srednješolskih profesorjev
na Ogrskem?** V Velikem Varadinu se
je vršil shod ogrskih deželnih srednje-
šolskih profesorjev, ki je z ozirom na
slabe razmere profesorjev sklenil pri-
praviti splošen štrajk. Vladi je nazna-
njeno, da bo začetkom prihodnjega šol-
skega leta štrajkalo nad 1000 profe-
sorjev.

Ruski anarhisti v Pešti. Rus Bra-
zinski je te dni ovadil budimpeštanski
policiji večjo družbo Rusov, ki da se
zbirajo ob večerih v stanovanju Rusa
Beresnerja in berejo ondi anarhistične
spise in letake, ki jih dobivajo od roja-
kov iz Pariza. Med drugimi je imeno-
val tudi nekega Urfinkelnja, ki da je

bil v času od 20. do 26. junija v Za-
grebu, kar bi kazalo, da je bil v zvezi
z napadom na generala Varesanina. Isti
pariški Rusi so bili ob obisku špan-
skega kralja v Budimpešti od tu iz-
gnani in od tedaj vodijo anarhistične
spletke v Budimpešto iz Pariza. Poli-
cija je izvedla preiskavo in izgnala vse
od Brazinskega imenovane Ruse. Do-
mneva se, da je Brazinski v službi ru-
ske policije in njen agent provokater.

Milan Ivanka pomiloščen. Bivši
slovaški poslanec Milan Ivanka je imel
prestati daljšo kazen radi »hujskanja
proti ogrski narodnosti« ter se je na-
hajal v državni ječi v Vacovu. Sedaj ga
je cesar pomiloštil in so ga že izpustili
na svobodo.

**Železničarski splošni štrajk na
Francoskem** je po sedanjih znamenjih
neizogiben; kdaj izbruhne, še ni go-
tovo, a govori se, da 10. julija. Vlada
je že vse potrebno ukrenila in upa, da
bo štrajk trajal le 6 do 7 dni. Velika
večina delavstva je namreč odločno na-
sprotna štrajku.

Stavka proti mesarjem se v Krem-
su nadaljuje. V Solnogradu so on-
dotni mesarji izjavili, da bodo pošiljali
v Krems meso za 24 vinarjev ceneje,
kot ga prodajajo ondotni mesarji. Stavka
proti mesarjem je tudi v Hain-
burgu, organizira se pa nanovo v Po-
žunu.

Hofrichterja v kratkem prepeljejo
v Arad, kjer so že pripravili zanj čast-
niško celico. Ta sprememba nedvomno
pomenja za Hofrichterja veliko olaj-
šavo, ker je znano, da je Möllersdorf
najhujša vojaška ječa v Avstriji. Pred
par dnevi je Hofrichterja obiskala nje-
gova sestra, kateri je večkrat ponovil,
da obžaluje svoje dejanje. Svoj čas pre-
bije v celici z branjem, pisanjem pism
in molitvijo.

Pl. Schönebeck se je stanje v
blaznici Kortau nenadoma izboljšalo in
že v 14 dneh zapusti zavod.

Volitev župana v Krakovu se je vr-
šila 6. t. m. Od 74 oddanih glasov je
dobil dosedanjí župan dr. Leo 43, ostali
30 so bili prazni. Vsled tega je dr. Leo
odklonil izvolitev.

**Družba srebrnega križa na Ogr-
skem.** Kakor znano, imamo v Avstriji
družbo Srebrnega križa, ki ima namen,
rezervistom, ki gredo na dopust, pre-
skrbeti službe in zaslužek. Enako
družbo ustanove sedaj tudi na Ogr-
skem.

V brezno je skočila 16 letna hčerka
Nikica trgovca Radovana iz Dubrov-
nika. Brezno leži med Dubrovnikom in
Gružem in se imenuje Boninovo. Ostala
je na mestu mrtva. Vzrok: pre-
pir s fantom!

Telefonska in brzoljavna poročila.

BARON BECK NA ŠTAJERSKEM.

Ljubno, 8. julija. Baron Beck je
obiskal z velikim avtomobilom Logar-
jevo dolino in se nastanil v Solčavi v
župnišču. V Lučah je bil baron Beck
slovesno sprejet.

UPRAVNO SODIŠČE ZAVRNILO PRI- TOŽBO »FREIE SCHULE«.

Dunaj, 8. julija. Upravno sodišče
je danes zavrnilo pritožbo društva
»Freie Schule«, ki se je pritožilo proti
odloku naučnega ministrstva, ki je
odredilo, da mora »Freie Schule« za
one učitelje, ki na njenih šolah hočejo
poučevati veronauk, dobiti pritrdjenje
dotične cerkve, da so za pouk vero-
nauka usposobljeni in od cerkve po-
oblaščen.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 8. julija. V današnji
seji ogrskega drž. zbora se je pričela
adresna debata. Tudi Košuthova stran-
ka je predložila svoj adresni načrt.

SLOVANSKI KONGRES V SOFIJI.

Sofija, 8. julija. V narodnem gle-
dališču je bil včeraj otvorjen slovans-
ki kongres. Dvorana je okrašena s
slovanskimi emblemi. Pred otvoritvijo
zapel je zbor kantato, s katero se po-
zdravlja goste, nato pa »Hej Slovani«.
Bobčev je predsednik, dr. Kramarčič
predsednik. Govorili so doslej Kra-
marčič, ki je dobil v imenu Sofije venec,
Bobčev, dr. Groš, Košutić, dr. Tresić-
Pavičić.

DOGODKI NA LVOVSKEM VSEUČI- LIŠČU.

Lvov, 8. julija. Glasilo ukrajinske
stranke »Dilo« priobčuje v uvodu sle-
deči komunike: »Zagovornikom obto-
ženih ukrajinskih dijakov se je posre-
čilo, dobiti neovrgljive dokaze, da so
ustrelili akademika Adama Kocko Po-
ljaki in da so začeli streljati Poljaki
prvi. Zagovorništvo ima tudi dokaze,
da so vseučiliške oblasti in policijski
organi delali sporazumno z vsepolj-
skimi dijaki. Na podlagi teh dokazov
protestuje zagovorništvo proti doseda-
njemu uradnemu postopanju ter za-

hteva z ozirom na to, kakor se vrše po
znanem načinu politični procesi v Ga-
liciji, da se vrši sodna razprava pred
kakim negališkim sodiščem.

MIR NA KRETI.

Kanea, 8. julija. Opozicija je dovo-
lila večini zbornice, naj izjavi velevla-
stnim, da so mohamedanski zastopniki
pripuščeni k narodni skupščini. Na-
rodna skupščina se snide v soboto in
bo po kratkem zasedanju odgodena do
novembra. Seje se udeležijo tudi moha-
medanski zastopniki. Opozicija je izja-
vila, da bo pomagala vladi napraviti
zopet red in bo dovolila vladi štiri-
mesečni proračunski provizorij.

AGITACIJA MED FRANCOSKIMI ŽELEZNIČARJI.

Pariz, 8. julija. Agitacija za štrajk
med francoskimi železničarji narašča.
Štrajk bo proglašen skoro gotovo že v
prihodnjih dneh.

VREME.

Dunaj, 8. julija. Vremenska opazo-
valnica naznanja manj oblačno, ve-
trovno, spremenljivo vreme, ki se po-
časi boljša.

OBGLAVLJEN MORILEC.

Kolin, 8. julija. Včeraj ob 6. uri zju-
traj so obglavili s sekirjo na dvorišču
tukajšnje ječe mlinarja Viljema Fe-
lixia iz Winterbora, ki je bil obsojen na
smrt zaradi umora svojega bratranca.

POTRES NA KAVKAZU.

Hamburg, 8. julija. Brzjavke po-
ročajo, da je bil predvčerajšnjim v
mestu Baku velik potres. Na tukajšnji
potresni opazovalnici so opazovali po-
tres zvečer od 10. ure 9. minut do 10.
ure 35 minut. Seismografični zaznam-
ki se bržkone strinjajo s potresom v
Kavkazu.

SAMOUMOR ZARADI SLABEGA SPRIČEVALA.

Praga, 8. julija. 21-letni gimnazijec
Holub, lekarnarjev sin, se je zastrupil
zaradi neugodnega šolskega spriče-
vala s ciankalijem.

NOVA STAVBA SE JE PODRLA. — 42 DELAVCEV PONESREČILO.

Novi Sandec, 8. julija. Predvčerajš-
njim popoldne se je podrla do tal dvo-
nadstropna stavba, last nekega Simo-
na Stilita. 42 delavcev, ki so bili na
stavbi, so razvaline pokopale pod se-
boj. Zidarju Ladislavu Borowskemu je
odtegnilo glavo od trupla in ga grozno
razmesarilo. 11 delavcev je nevarno.
deloma smrtno ranjenih, ostali so lah-
ko ranjeni. Ponesrečence so prenesli v
bolnišnico. Proti stavbeniku se je
vedla sodna preiskava.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. dr. Adlešič: Zaželeno stvari
imamo v uredništvu.

TRŽNICE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 8. julija.

Pšenica za oktober 1910	9.25
Pšenica za avgust 1911	6.46
Rž za oktober 1910	7.02
Oves za oktober 1910	7.21
Koruza za julij 1910	5.41
Koruza za avgust 1910	5.52
Koruza za maj 1911	5.53
Efektiv:	

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
7	9. zveč.	728.6	13.2	brezvetr.	oblačno	
8	7. zjutr.	30.2	13.1	"	megla	8.3
	2. pop.	29.8	22.9	"	pol. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 13.7°, norm. 19.5°.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepeča
živec, zboljša kri in je re-
konvalescentom in malo-
krvnim zelo priporočeno od
zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Berson

so neprekosne glede kakovosti in trpežnosti; čevlji se težje zvrne, manj drči in čevlji dobi elegantno obliko. Pazi naj se na znamko

„BERSON“

Najboljše
gumijeve pete.

Dobe se v vseh trgovinah za usnje, čevlje, gumijevo in drožer. blago v monarhiji. Na debelo pri zastopnikih

SIGMUND BEER & sinovi
DUNAJ VI/2.

Ali ste pridobili „Slovenca“ kakęga novega naročnika? Upoštevajte upliv dobrega dnevnika in agitirajte povsod za nove naročnike!

Enonadstropna hiša

s 5 sobami, zraven lep vrt, podobna villi, se proda iz proste roke v Rožni dolini pri Ljubljani 20 minut od Glavnega trga. Več se poišve pri gostilničarju 1934 Balija na Glinah preje Traun 5-1

Samo 10 dni!

Cirkus-Berg

(ravnatelj Fr. Berg)

v Lattermanovem drevoredu.

Otvoritvena predstava

Danes v petek 8. julija zvečer, s krasnim, bogatim sporedom.

1954

Več povedo lepaki.

Veselošovanjem ravnateljstvo.

Ugledna trgovina v Ljubljani sprejme

učenca

iz dobre, krščanske rodbine, vzornega obnašanja. Oglasijo naj se samo mladeniči, ki so dovršili z dobrim uspehom vsaj 4 gimnazijske razrede. Prednost imajo oni, ki stanujejo v Ljubljani pod skrbnim domačim nadzorstvom. — Pojasnila daje upravništvo »Slovenca«, 1960 3-1

Lepa vila

se proda iz proste roke, obstoječa z dveh stanovanj, z najmodernejšim konforom urejena, s krasnim vrtom in na lepem prostoru blizu sv. Petra cerkve v Ljubljani. Kje pove upravništvo tega lista. 1892 1

Služba redarja

s plačo 70 K mesečno in poljskega

čuvaja

s plačo 50 K mesečno oddaja

občina Sp. Siška. 1959

Sprejemem takoj spretnega

žagarja

k venecijanerci na več kiln; delo na akord in zanesljivega

hlapca

mesečna plača po dogovoru.

Ivan Markeš, hotelir v Bohinjski Bistrici. 1923

Razpis

oddaje zgradbe „Društvenega doma“ na Viču pri Ljubljani.

Načrt in proračun sta na vpogled v župnijski pisarni na Viču od 7. t. m. naprej vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne. Vsa dela se bodo oddala skupno enem ponudniku. Ponudbe se imajo vložiti

do 17. t. m. do 7. ure zvečer

v župnijski pisarni. Vsak ponudnik mora vložiti 50% vadij.

1952 2-1

Kat. slov. izobr. društvo Vič-Glince, 6. julija 1910.

ženske LASE

1672 30-1
odstrižene in zmesane kupujem po najvišji ceni

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode Sv. Petra c. 32 Levčeva hiša.

Izdelujem vsa lasna dela.

Prihranite vsak dan

4-80 do 24 kron, ako zavivate železnato vino s kino lekarja Piccoli-ja v Ljubljani z dnevnim izdatkom 18 vinarjev, mesto kina železnatega vina, ki ne vsebuje več železa, kot navadno vino in kojega bi morali izpiti eden do pet litrov na dan, da bi dovedli organizmu potrebno množino železa, kar bi pa bilo radi alkohola le škodljivo. Polliterska steklenica Piccolijevega železnatega vina 2 kroni. - Naročila proti povzetju. 3281

Za slabokrvne in prebolele :

je zdravniško priporočano črno dalmatinsko vino najboljše sredstvo

4 steklenice (5 kg) franko K 4- BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

„KŮČ“

Valjčni mlin v Domžalah

1950 3-1

J. BONČAR, LJUBLJANA.

Pisarna in skladišče: Vegova ulica števil. 6.

Sporočam, da so vsa rekonstrukcijska dela pri mojem valjčnem mlinu v Domžalah končana, in se nahaja mlin v polnem obratu. Vsled tega mi je mogoče postreči cenjene odjemalce točno in z najboljšimi izdelki.

Brzjavni naslov: Bončar, Ljubljana.

Interurban telefon št. 129.